PETER APASTALNAC ELSŐ KŐZŐNSEGES LEVELE.

ELSŐ RESz.

1
PETER. Ieſus Chriſtuſnac Apaſtala, az iöueuénieknec kic el ſieledtec Pontus orßágban, Galatiában, Cappadociában, Aſiában és Bithyniában.

2 a Az Iſtennec rendeléſe ſierint
való válaztatraknac, az ſient lé-
leknec meg ſienteléſére, az enge-
delemmel való ſiolgálatra, és az
Ieſus Chriſtus vérénec reánc va-
ló aradáſára. Az Iſtennec kegyel
me, és az lelki békeſég adaſſéc
néktec böſégeſen.
3 b Aldott az Iſten, és az mi W-
runc Ieſus Chriſtuſnac Attya, ki
az ö nagy irgalmaſſágából, vijon
nan ſiülött minket élö remenſé-
gre, az Ieſus Chriſtuſnac halálból
való fel támadáſánac általa.
4 Az örökſégre melly el nem
veßhet, meg ſem maculáltathatic
meg ſem heruadhat, melly mi
nékünc mennyekben tarta-
tic.
5 c Kic Iſtennec erejétöl öriz-
tettec hit által az iduöſſégre, mel-
ly megkéſiitetett, hogy meg ie-
lennyéc az vtólſo idöben.
6 d Mellyben vagyon az ti örö-
metec, kic ſiomoruſággal egy
keueſſé moſt, (miuel hogy vgy
kell lenni,) az külömb külömb
kéſértetekben, illettettec.
7 e Hogy az ti hiteteknec pro-
bálása, melly drágab az arany-
nál, melly el vęß, mind az által
meg probáltatic az tüz által, f ta-
láltaſſéc néktec ditſéretetekre,
ditſöſégtekre és tizteſſégtekre
lenni, mikor az Ieſus Chriſtus
meg ielenendic.
8 g Kit, noha nem láttátoc,
mind az által ſierettec, kit
noha

a Az mi idueſſegüknec rendit ſzep röuid meſterſeggel foglalia be, melly az Iſtennec tudáſa vagi rendeleſe, valaztaſ, meg ſzenteles, melly lelkében all, Chriſtus vereben valo meg moſodasban, es ſzent eletben.

b Az Apaſtal a hiueket az haboruſagtol bekeſeges ſzenuedeſre inti, Miuel hogy penig az haboruſagban ſemmi egyan nem batorit, mint az Iſtennec hozzanc valo kegyelmeſſegenec ertelme: Azert az Apaſtal valogatot ſzep beſzedekkel adgya elönkbe halaadaſnac formaiaban, az Iſtennec nagy kegyelmeſſeget, hogy tudni illic Chriſtusban kegyelmeböl az örökdeſnec remenſegere fel vött.

c: Azt mondja hogy az mi örökſegünc mennyben tartatic, Itt azt mondgya hogy mijs öriztetünc hit altal, hogy azt többe el vegyüc.

d: Enyhiti lagyittya az nyomoruſagokat, mert Iſten akaratya, de keues ideig tart.

e: Az nyomoruſagoc altal az mi hitünc probaltatic.

f Az nyomoruſagoc nekünc tizteſſegtekre leſznec az vtolſo napon.

g: Ditſeri az ö hiteket, hogy noha nem lattac az Chriſtuſt, mind az altal hiſznec ö benne es ötet ſzeretic, mellyet azert mond hogy meg ielentſe az hitnec tulaidonſagat hogy tudni illic azokhoz ragazkodic es azokat fogia meg, á mellyeket nem lát, hogy illyen modon az latſe öket, hogy hittel nezzet amaz bodogſagot melyröl ſzola.

noha moſtis nem láttoc,mind az
által ŏ benne bizuán, ŏruendez-
tec meg mondhatatlan és ditſŏſé
ges ŏrŏmmel.
9 Az ti hiteteknec iutalmát el
véuén,tudni illic az ti lelketeknec
iduŏſſégét.

b. Hogy valahi vij tudomannac ne mondana ezt, azt mondgya hogy az Prophetakis ez tudomannac bizonſagi,kic mikor az Chriſtus felŏl tudakoznanac, nekic az ſzent lelec altal meg ielentetet hogy Chriſtus elŏſzer ſzenuedne az vtan di tſŏbitetnec meg, azonkeppen az tagokis,Rom 8. i. Mondgya hogy az prophetac nem magoknac hanem mi nekŭnc ſzolgaltac, Mert noha az Chriſtus felŏl es az ŏ orſzaga felŏl nagy dolgokat mondottac, es ŏkis az Chriſtus iauaiban reſzesec voltac, mind az altal nem ertéc az Chriſtuſt es az ŏ orſzaganac ditſŏſeget.

10 ᵇ Melly iduŏſſégrŏl kérdez-
kedtec és tudakoztac az Prophe-
tác, kic az Iſtennec reátoc kŏuet
kezendŏ kegyelmérŏl iŏuendŏt
mondottac.
11 Tudakozuán, mitſoda, és az
idŏnec minemŏ czickelyére ie-
lentené,az Chriſtuſnac ŏbennec
való iŏuendŏ mondo ſient lelke,
hogy kŏuetkeznénec az Chriſtuſ-
ra az ſienuedéſec, és az ditſŏſég
az ſienuedés vtán.
12 ⁱ Kiknec meg ielentetett,
hogy nem magoknac, hanem mi
nékŭnc ſiolgáltac azokban, mel-
lyec moſt ti néktec hirdettettec
azoc által,kic néktec predikállot-
tac az Euangeliomot, az menny-
ekbŏl ki botſátatott ſient lélec ál-
tal, ᵏ mellyeket az Angyalokis
nagy kéuánſággal kéuannac látni
13 ˡ Annac okaért az ti elmétek-
nec derekait fel ŏuedezuén,ióza-
non és valóba veſſétec reménſég-
teket az kegyelemben, az melly
ti néktec meg adatic mikor az Ie
ſus Chriſtus meg ielenic.
14 ᵐ Mint engedelmes fiac, kic
ne ſiabiátoc magatokat, az ti tu-
datlanſágtokban való régi kéuán
ſagokhoz.
15 ⁿ Hanem miképpen hogy
ſient az à ki titeket el hijutt, tijs
ſientec legyetec tellyes életetek-
ben.

n: Maſodic erŏſſeg. Az iſten ſzent tijs ſzentec legyetec.

16 Annac okaért irattatott meg:
ſientec legyetec, mert én ſient
vagyoc.

Leuit. 11.

17 ᵒ Azértha atyánac neuezitec
azt,az ki ſiemélyválogatáſnelkŭl
mindent meg itél az ŏ czeleke-
deti ſierint, félelemmel iáriatoc
az ti életeteknec rendiben.

o: Harmadic. Az iſten mindent meg itel az ŏ czelekedeti ſzerint.

18 ᵖ Vgy mint kic tudgyátoc,
hogy nem veſiendŏ állatokon,
mint aranyon vagy ezŭſtŏn vál-
tattatoc meg az ti hijaba való
életetekbŏl, mellyet az ti atyai-
toknac tanitáſából vŏttetec vólt
19 Hanem drágalatos véren,
tudni illic az maculanelkŭl és
ſzeplŏnélkŭl való báránnac az
Chriſtuſnac vérén.

p: Negyedic, Az Chriſtuſtul meg valtattatoc, kiben hogy az mi bizodalmunc erŏſſeb lenne, azt mondgya hogy ez vilagnac fundamentoma elŏt rendeltetet az mi valtſagunkra

20 Ki iólleheT ez világnac fun-
damentominac fel vetéſe elŏtt
rendeltetett vólt,de meg ielente-
tett az vtólſo idŏben ti érŏttetec.
21 ᑫ Kic ŏ általa hiſitec Iſtenben,
ki fel tamaztotta ŏtet à halálból,
és ditſŏſéget adott néki, hogy az
ti hitetec és reménſégtec Iſten-
ben lenne.

q: Ha Chriſtus altal hiſzŭnc iſtenbe es ŏ altala vagyon az mi hitŏnc Chriſtusban, tehat hogy iſtenben hidgyŭnc elŏſzer Chriſtusban kell hinnŏnc, mert ŏ az atyanac abrazattya.

22 ʳ Az ti lelkeiteket meg tiz-
tituán, és ſient Lélec által enged-
uén az igaſſágnac, kép mutatáſ-
nélkŭl

r: Ez ideigh kŏnſeges keppen valo ineſt tŏtt, immar neuezet ſzerint az atyamfiui ſzeretetre int. De miuelhogi mi tŏlŏnc kic meg romlottac vagyunc, ſemmi ioſag nem ſzarmazhatic arra int azert hogy az mi lelkeinkat meg tiztitſuc ſzent lelec altal es az ige altal. Aztis meg mondgya pedig az ſzeretetnec menemŏnec kell lenni.

k: Az Angialokat mondgya hogy keuannyac azokat latni mellyec nekŭnc predikaltatnac, mellyel ez ac azt ielenti hogy keuanniac azoknac be tellieſedeſet.

l: Inti ŏket hogy az ŏrŏc eletnec bodog ſaganac, es az Iſtenkegyelmenec remenſegeben meg maradgyanac, melly nekic predikaltatic az Euangeliomban es meg ielenic az vtolſo napon.

m: Elſŏ erŏſſege az intesnec. Az elŏbbi tudatlanſagban valo gonoſz keuanſagokat minec vtanna le vetettetec vgy mint fiac engedgyetec Iſtennec.

nélkűl való attyafiui ſeretettel, tizta ſiwből egy máſt igen ſereſſétec,
23 f Miuel hogy vijonnan ſiűlettettetec, nem rothadandó magból hanem rothadáſnélkűl való magból, az élő és őröcké meg maradandó Iſtennec beſiéde által.
24 t Mert minden teſt ollyan mint az fű, és az embernec minden ditſőſége mint az fűnec virága, meg ſzárad az fű: és annac virága el húll.
15 De az WRnac beſiéde meg marad őröcké, ez pedig amaz ige az melly néktec predikáltatott.

II. Réſz.

1 ANnac a okaért le vetuén minden gonoſſágot, minden álnokſágot, kép mutatáſokat, irigyſégeket, és minden rágalmazáſokat.
2 Mint moſtan ſiűletett gyermekec, b az Iſten beſiédénec amaz tizta teiét kéuánnyátoc, hogy annac általa neuekedgyetec.
3 c Mert meg kóſtoltátoc hogy kegyelmes az WR.
4 d Kihőz iárúluán, (ki élő kő, az emberektől ióllehet meg vettetett, de az Iſten előtt betſűlletes és drága.)
5 Tijs mint élő kőuec eppiteſſetec fel, hogy legyetec lelki ház, e ſient papſág, lelki áldozatoknac áldozáſára, mellyec Iſtennec f kedueſec az Ieſus Chriſtuſnac általa.
6 g Annac okaért vagyon az irásban: Imé helheztetec Sionban, betſűlletes, drága, és fő ſiegeletbe való kőuet, és az ki abban hiſien meg nem ſiegyenűl.
7 h Ti néktec azért kic hiſitec tizteſſégtekre vagyon, az hitetleneknec pedig, az kő az mellyet meg vetettec az eppitőc, lőtt ſiegelet kő, és botránkozáſnac ſ űtkőzetnec kőue.
8 Azoknac tudni illic az kic meg botránkoznac az igében, és hitetlenec i melyre rendeltettec vóltis (Iſtentől.)
9 k Ti pedig válaztatott nemzetſég, király papſág, ſient nép vadtoc, és olly nép mellyet Iſten ſáiáttyánac tart, hogy annac hatalmas dólgait hirdeſſétec, az ki titeket az ſetétſégből az ő czudálatos világoſſágára hiut.
10 Kic régen nem ő népei valátoc, moſt Iſten népei vadtoc, kic kegyelmet nem nyertetec vala, moſtan kegyelmet nyertetec.
11 l Sierelmeſim kérlec titeket, m

ſzűleteſenec oka ez, mert vijonnan ſűlettec az halhatatlan és rothadatlan magnac általa. Azért vgy eliyenec hogy eminemű halhatatlanſag lattaſſec az ő eletekben.
t: Azt mondgya hogy ſűkſeges volt az vijonnan valo ſűletes, mert az ember ő magaban romlando, és czac az Iſtennec igeie melly nékűnc predikaltatic, hoz halhatatlanſágot.
a: Az mint az felſő Capitulumban kezdé meg is inti az Apaſtal az hiueket, hogy vgy mint moſtan ſűletet gyermekec az Iſten beſſedénec teiet keuánnyac. Holot egyéd eſſedbe hogy nemellyec az teien az vijonnan valo ſűleteſnec gyűmőltſet értic, is igy forditiyac, az okos teiet keuánnyátoc, ezek pedig ertelmec nem [illegible] meg [illegible] ocokaért azt mondgya előſſer hogy minden gonoſſagot le vetuén vgy keuánnyac az okos teiet, Nemellyec igy fordittyac, az beſſédnec teiet keuánnyatoc, és azt mondgyac hogy az Iſten igeienec keuanſágára inti őket, az melly altal mondá hogy vijonnan ſűletnec, hogy pedig azt mondgya hogy az altal neuekedűnc, mind az vijonnan valo ſűleteſről, mind az igeről erthettyuc.
b. Elſő erőſſeg mert moſtan ſűletet gyermekec vadtoc.
c: Maſodic erőſſeg mert meg koſtoltatoc hogy az Wr kegyelmes.
d: Harmadic az kic Chriſtushoz iarulnac ki élő kő noha sokaktol meg vettetic, ő vele eggyűt Iſten Templomaua eppitetnec.

e: Negyedic ti ſent papoc vadtoc, azert áldozzatoc lelki aldozatokat.
f Oetődic, kedues Iſtennec az ti aldozattoc.
g Bizonittya hogy az Chriſtus elő és fundamentum kő.
h: Miuel hogy azt monda hogy Chriſtus dragalatos kő, azért azt mondgya hogy az hiueknec valoba ollyan, Az hitetleneknec botrankozaſnac kőue, holott meg mondgya aztis hogy nem czuda ha Chriſtus meg vetetet az epitektől, mert vgy prophetaltatott volt meg mind az oltal azt mondgya hogy ſiegelet kő lőtt.
i: Azt mondgya hogy nem czuda ha meg botrankoztac Chriſtusban és hitetlenec, Mert arra rendeltettec volt eleitől fogua Iſtennec igaz iteleti ſerint.
k: Azt monda hogy Chriſtus romlaſnac kő ne az hitetleneknec, és hogy azoc Iſtentől arra rendeltettec, itt azért az hiueket el valaztya azoktól, és meltoſagos neueket ad nékiec hogi tudni illic, Iſtentől valaztatot nép, kiket az ő igeie altal hiut az ő ditſőſegere, melyet azért mond hogi fel inditſa őket az ſent eletnec kőueteſere, és hogy immar azockal ne tarſalkodgyanac az kiktől el valaztattac
l: Eſmet tér az Apaſtal az elebbi inteſekre, hogy tudni illic ſent elettel ellyenec.
m: Első erőſſege az inteſre, Ti mennyei polgaroc vadtoc, tehat nem az vilag ſerint kel elnetec.

hogy mint iöueuényec, és búdo-
ſóc (ez földön,) meg tartoztaſſa
toc magatokat az teſtnec kéuán-
ſágitól,n mellyec vitezkednec az
lélec ellen.
12 o Es az pogányoc között ti
életetec légyen tizteſſéges, hogy
az helyébe, hogy ti ellenetec
mint gonoſſ téuö emberec ellen
ſſólnac, p az ió czelekedetekböl
mellyeket látnac, diczöitſéc az
Iſtent, mikor az Iſten öketis meg
látogattya.
13 q Annac okaért engedelme-
ſec legyetec minden emberi ren-
deléſnec r az Wrért: akar király
nac, vgy mint felſö méltoſágban
helheztetetnec.
14 s Akar tizt tartóknac, vgy
mint kic attól botſáttatnac, mind
az gonoſſ téuöknec büntetéſek-
re, mind az iól téuöknec ditſé-
retekre.
15 t Mert igy vagyon az Iſtennec
akarattya, hogy iól czelekeduén,
meg zábolazzátoc az balgatag
embereknec tudatlanſágokat.
16 u Mint ſſabadoſoc, és nem
mint ollyac kic az ſſabadſágnac
paláſtya alatt gonoſſágot czele-
kednec, hanem mint Iſtennec
ſſólgai.
17 Mindeneket tiztellyétec. Az
attyafiuſágot ſſereſſétec. Az Iſtent
féllyétec. Az királt tiztellyétec.
18 x Szólgác, az ti Wraitoknac
engedelmeſec legyetec minden
félelemmel, nem czac az ióknac
és az alázatoſoknac, hanem az
kémenyeknekis.

n. Maſodic, mert az teſti gonoſſ keuanſágoc akar mint hizelkedgyenec, de veſſedelmönkre iarnac.
o. Harmadic, az mi meltoſagunc neuekedic azoknal kic felöllünc gonoſſt ſſolnac.
p. Negyedic, az Iſten ditſöitetic.
q. Keualképpen való io czelekedetre int, tudni illic feiedelemhöz való engedelmeſſegre.
r. Elsö eröſſeg: Iſtentöl vagyon az feiedelemſeg.
s. Maſodic oka, az feiedelem az ioknac oltalmazoia, az gonoſſoknac büntetöie.
t. Harmadic, hogy mi felöllünc gonoſſul ne ſſollyanac.
u. Negyedic, az kereztyeni ſſabadſag nem tiltya meg à feiedelemhöz való engedelmeſſeget.
x. Az ſſolgakat inti engedelmeſſegre nem czac az io, hanem az kegyetlen Wrakhozis, melly intesnec ſſep okait adgya, és az Christuſtis hozza nékic peldaiul elö, hogy nehez ne legyen mikor artatlanoc leuen ſſenuednec.

19 Mert ez az kedues dolog,
ha valaki oknélkül nyomorgat-
tatuán, el ſſenuedi az nyomoru-
ſágokat, tuduán hogy Iſtentöl
botſáttattac azoc reáia.
20 Mert mitſoda haſſna vagyon
annac, ha el ſſenueditec mikoron
bünötökért artzúl tſapdoſtattoc,
hanem mikor iót czelekedtec,
mind az által nyomoruſágot ſſen
uedtec, az kedues az Iſtennél.
21 Mert erre hiuattattatoc, mert
az Chriſtus ſſenuedett ti érötte-
tec, ti néktec példát hagyuán,
hogy az ö nyomdokit köuetné-
tec.
22 Ki bünt nem tött vala, és ál-
nokſág nem találtatott az ö ſzáiá
ban.
23 Ki mikor ſſidalmaztatnéc,
ſenkit nem ſſidalmaz vala, és mi-
kor ſzenuedne, ſenkit nem fenye-
get vala, hanem annac hadgya
vala az boſſſu álláſt, az ki iga-
zán itél.
24 Ki az mi büneinket hordoz
ta az ö teſtében az fán, hogy az
bünnec meg haluán, élnénc az
igaſſágnac, kinec ſebeiuel gyó-
gyúltunc meg.
25 Mert ollyanoc valátoc mint
az téuelgö iúhoc, de meg terte-
tec moſt, az ti lelketeknec páſſito-
rához és gond viſelöiéhöz.

III. *Reſz.*

1 HAſonlatos a képpen az aſſ
ſſoni állatoc, engedelme-
ſec legyenec, az ö férieknec, hogy
ha valakic nem engednekis az i-
génec, az ö feleſégeknec ſſent é-
letec

a: Az aſſoni állatokat inti az ö ferieköz valo engedelemre.

letec által az igénélkűl meg nye-
rettesſenec.
2 Minec vtánna látándgyác az
ti tizta, és Iſteni félelemmel való
életeteket.
3 b Melly aſiſioni állatoknac é-
keſſégec ne légyen kűlső, melly
vagyon haioknac fel tekeréſében
arannac viſeléſében, vagy ſiép
paláſtoknac öltözetiben.
4 c Hanem az ſiiwben el rőy-
tetett ember, az ſieléd és czen-
des léleknec rothadatlanſágában
melly az Iſten előtt betſülletes.
5 Mert amaz ſient, és Iſtenben
bizó aſioni állatoc, régen illyen
módon ékeſitic vala magokat,
kic az ő Wroknac engedelme-
ſec valánac.
6 Mint az Sara engedett az Ab-
rahamnac, őtet Wranac neuez-
uén, melly Sáránac ti leáni lötte-
tec, mikoron iót czelekeztec, d
ha ſemmi félelem nem rőttegte-
tis titeket.
7 e Az férfiac haſonlatos kép-
pen, éggyűt éllyenec az ő feleſé-
geckel, mint illic értelmes embe
rekhöz, az aſioni állati edénnec
mint erőtelenbnec tizteſſéget té-
uén, miuel hogy mind éggyűt a-
zockal, örököſiijs vadtoc az élet-
nec kegyelmében: hogy az ti i-
mádkozáſtoc meg ne bántaſséc.
8 f Touább a mindnyáián legye
tec éggyeſec, egy máſnac nyomo
ruſágán egy aránt bánkodóc, at-
tyafiui ſieretettel fel ékeſitettec,
irgalmaſoc, kegyelmeſec.
9 Nem fizetuén gonoſiſial az
gonoſiért, vagy ſiidalomnal à ſii-
dalomért, hanē inkáb iót mond-
uán, h vgy mint kic tudgyátoc
hogy erre hiuattatoc, hogy az ál-
dáſt örökſég ſierint el vegyetec.
10 i Mert az ki akaria az életet
ſieretni, és akar ió napokat látni,
tiltſa meg az ő nyeluét az gonoſi
tól, és az ő aiakait hogy ne ſiól-
lyanac álnokſágot.
11 Táuozzéc el az gonoſitól, és
czelekedgyéc iót, kereſſe az béke
ſéget, és köueſſe azt.
12 k Mert az Wrnac ſiemei vad-
nac az igazakon, és az ő fülei a-
zoknac könyörgéſeken, l az Wr-
nac pedig ortzáia azoc ellen az
kic gonozt czelekednec.
13 m Es kitſoda háborgat titeket,
ha az iónac köuetői léſitec.
14 Hogy ha pedig az igaſſágért
ſienuedtekis, bódogoc léſitec: n a-
zoktól való féltetekben pedig
meg ne félemlyetec, és meg ne
háborodgyatoc.
15 Hanem az Wr Iſtent ſientel-
lyétec az ti ſiiueitekben, o legye-
tec pedig mindenkoron kéſiec
meg felelni nag alázatoſſággal és
betſülettel, azoknac az kic ſiá-
mot akarnac venni à ti bennetec
való reménſégről.
16 p Ió lelki eſmérettel legyetec,
hogy az helyébe hogy ti ellene-
tec mint gonoſi téuőc ellen ſiól-
nac, meg ſiégyenűllyenec, az kic
Chriſtusban való ió életeteket ſii
dalmazzác.

b: Az aſſoni állatoknac ékeſſegekről.

c: Az külsö ékeſſegben való kevelſegnec meg enhiteſere az aſſoni állatokban, mint ſem iob ornoſſag mint ha az belső lelki ſzepſegre igyekeznec.

Gen: 18.

d: Az aſſoni állatoc Sara leani ha engednec az ő Vroknac mint az Sara, nem kenſzeritesből hanem ſzabad akarat ſzerint.

e: Az ferfiakat inti hogy feleſegeckel bekeſegeſen ellyenec, és annac ſzep okait adgya.

f: Int mindeneket eggyeſſegre es atyafiui ſzeretetre, es intesenec ſzep okait adgya.

g: Az az, nem tzac azt mivellyetec hogy boſſzut ne allyatoc, hanem az gonoſzert iouual fizeſſetec.

h: Elő oka intesenec, Iſtent ſockal bantyuc meg, de nem boſſzut állunc de inkab iouual vagyon.

i: Maſodic erőſſeg az Dauidbol vött bizonſag.

k: Harmadic erőſſeg, iollehet nehez az haboruſag es vgy tetczic az okoſſagnac hogy ſenkinintſen gondviselő, de az Vrnac ſzemei vadnac az igazakon.

l: Negyedic, az Vr boſſzut áll az Iſtentelenekenn kic minket haborgatnac.

m: Ötödic, az io czelekedetert ſenki nem haborgat, ha pedig haborgatnac az igaſſagert, es azt bekeſegeſen ſzenuedgyuc, bodogoc vagyunc.

n: Miuel hogy az haboruſagban való beke telenſegnec oka gyakorta az feletteb való felelem, inti őket hogy feletteb ne feljenec, hanem az Vrat ſzentelyec, az az, hatalmaſſagat az ő meg tartaſokra es ágamſaknac meg büntetéſekre meg gondolyac.

o: Arra inti hogy mikor az igaſſagért ſzenuedünc, ne legyen gondunc boſſzu allaſra vagy valamire, hanem hogy az mi hitünkről vallaſt tegyünc, és meg feleljünc azoknac az kic keuannyac, alazatoſſaggal. p: Miuel hogy az hitnec vallaſa az io életnelkül nem io, és az io elet batorſagot ad az ſzolaſra, azért arra int, hogy io lelki eſmerettelis legyen az ki az hitről vallaſt teſzen.

q: Hatodic erősſeg, Iob az igaſſágért ſzenuedni hogi nem az hamiſſágért.

17 q Mert iob hogy az ió czele-
kedetért ſienuedgyetec, ha az I-
ſten akarattya vgy akaria, hogy
nem az gonoſi czelekedetért.

r. Hetedic erősſeg à Chriſtus példáia, ki ártatlan leuen ſzenuedet.

18 r Mert az Chriſtuſis egyſier
az bűnért ſienuedett, igaz léuén,
az hamiſſakért, hogy minket I-
ſtenhöz vinne, ki meg hólt teſt ſie
rint, de az léleknec általa meg ele
uenitetett.

s: Nyoltzadic, Az nyomoruſágoknac és hatoruſágoknac io és keuanatos vege vagion, mikeppen errőlis à Chriſtus példa, ki iollehet ſzenuedet és meg holt, de tſac teſtbe: az ő Iſtenſegenec pedig ereie által meg eleuenitetet. Ezképpen no ha miis ſzenuedőnc, de az Chriſtus Iſtenſegenec, ereie által meg eleuenitetünc &c. Erti azért az lelken az Chriſtus Iſtenſegenek ereiet mint Rom. 1. 2: Cor: 13.

19 t Melyben el ménuén, az lel-
keknekis mellyec vadnac az töm
lötzben, predikállot.

20 Kic régen engedetlenec va-
lánac, mikor az Iſtennec tűréſe
egyſier az Noenac ideiében vár-
ia vala őket, mikor az bárka ké-
ſiitetnéc, melyben keués, az az,
nyóltz lelkec tartattac meg az
(özön) vizben.

21 Melly bárkához haſonló ke-
reztſégnec példáia moſtan min-
ketis meg tart, (nem az az ke-
reztſég mellyel az teſtnec ſien-
nyei el moſattatnac, u hanem az
melly által léſien, hogy az ió lel-
ki eſméret Iſtentöl kérdgyen,) az
Ieſus Chriſtuſnac halálból való
feltámadáſa által.

22 Ki az Iſtennec iobián va-
gyon, minec vtánna mennyek-
be el ment, kinec birodalmába
vettettec az Angyaloc, hatalmaſ-
ſágoc, és minden erőc.

t: Hogy valaki azt ne mondana hogy az Chriſtus Iſtenſegenec ereie csac az ő ſzemelyeben tetzet meg, de mi nekünc nem haſznal, két példáual bizonittya meg hogy az Chriſtus Iſtenſegenec ereie által tartattac meg mindenkor az hiuec. Elſő példa az özön viz példáia. Mert azt mondgya az Apaſtal hogy mikor Iſten varná Noe ideiében az engedetlenecket kic moſt pokolban vadnac, Chriſtus azoknac predikállot az Noe ſzaia által, és mikor meg nem akaranac térni, azokat el veztette, Noet pedig meg tartotta az barkaban. Maſodic példa az kereztſeg, melyben az Chriſtus Iſtenſegenec ereie által az ő vereben meg moſoduán, az ő igaſſagaba öltözünc, hogy az mi lelkünc eſmereti Iſtenben bekeſeges leuen, ő benne batorſágoſon nyugodgyanac. Vgyan azon Chriſtus Iſtenſegenec ereie által vijonnan ſzülletünc ſzent eletre.

u: Azt mondgya hogy az kereztſeg tart meg, de nem az vizben valo moſodás, hanem az belſő kereztſég, melynec általa Chriſtus Iſtenſegenec ereie által az mi lelkünc az ő vereben meg moſodic, és meg ſzenteltetünc az Iſten ſzaiat kerdi meg, az az, Iſten ſzaua és akarattya ſzerint el. Hogy pedig ezeket az vizben valo moſodaſtol ne varinc, azt mondgya hogy az Chriſtus fel tamadaſa által leſſen az, kit nem kell ez vilagon kereſnünc mert menybe ment, kinec hatalmaban hogy ne ketelkedgyünc, azt mondgya hogy az atya iobian ül, az az, hatalma vagyon földön, mennyen, Phili: 2.

IIII. Réſz.

a: Immar meg ter az felső Caputban valo inteſehre, és int arra hogy az mi eletünket ſzentül viſelyűc, megmutattya pedig az mi ſzentſegünknec forraſat, melly az Chriſtus halala, mert az által halunc meg az bűnnec, Azt mongya azért, Az ki ſzenuedet az teſtben, az az az kiben az bűn el kezdet öletteni, abban meg ſzűnt az bűn, ti bennetec el kezdetet az bűnnec halala, Azért ſzűnyec meg az bűn.

1 MIuel hogy a annac okaért
az Chriſtus mi érőttünc
ſienuedett az teſtben, tijs vgyan
ezen gondolattal fegyuerkezteſ-
ſetec fel, tudni illic hogy à ki ſien
uedett az teſtben, meg ſiűnt az
büntől.

2 Hogy többé nem az emberek
nec kéuánſágoc ſierint, hanem
az Iſtennec akarattya ſierint az
menyi ideig él, éllyen az teſtben.

b: Mas erősſeg, eleggé eltetec az pogányoknac akarattyoc ſzerint, ellyetec azért immar ſzentül, és nem kel az pogányockal gondolni kiknec vgy tetzic mintha ők iőueuenyec volnanac, hogy ti el valtoztatoc erkölcsötökben.

3 b Mert elég mi nékűnc, hogy
az mi életűnknec ez előtt való i-
deiében, az pogányoknac aka-
rattyoc ſierint éltűnc, mikor iár-
nánc buiálkodáſokban, gonoſi ké
uánſágokban, réſiegſégekben,
tobzodáſokban, torkoſſágokban,
és az báluányoknac vndoc tizte-
letiben.

4 Melly dologra néz ue, az po-
gányoc iőueuényeknec tettzenec
magoknac (ez világon,) és károm
láſt ſiólanac, miuel hogy ő vęlec
eggyűt haſonló buiálkodásban
nem éltec.

5 Kic ſiámot adnac annac, az ki
kęſi meg itélni az élőket és à hól-
takat.

6 c Mert azért predikáltatott az
Euangelium azoknakis az kic im
már

c: Miuel hogy azt monda hogy meg iteli az holtakatis az Úr, hogy valaki azt ne gondolna, hogy meg menekednec az kic Chriſtus előtt meg holtac, azt mondgya hogy nem menekednecmeg, mert nékiekis ezen vegre predikáltatott az Euangelium.

már meg hóltac, hogy kárhoz-
tatnának az emberec test sierint,
élnénec pedig Isten sierint lélek-
ben.
7 d Mindneknec vége pedig kö
zel vagyon, legyetec azért ioza-
noc és vigyázóc, hogy imádkoz-
hassátoc.
8 Mindeneknec elötte pedig, az
egy máshoz való sieretetre bajlan
dóc legyétec, mert az attyafiui sie
retet el fedezi az vétkeknec sok-
ságát.
9 Gazdalkodóc legyetec egy
másnac, mindenzúgolodásnélkül
10 Az mint minden ember vöt
te az aiándokot, azonképpen sá-
fárkodgyatoc abból egy másnac,
mint az Isteñec külömb külömb
fęle aiándokánac ió sáfári.
11 e Az ki sióll, sióllya mint Isten
nec besiédét, az ki siólgál siólgál-
lyon úgy mint Istentöl adatott a-
iánkodoc sierint, hóg mindenek-
ben diczöitesséc az Isten az Iesus
Christus által, kinec ditsösége és
birodalma vagyon mind öröc-
kön öröbké, Amen.
12 f Sserelmesim, ne remüllyetec
meg mint idegenec amaz tüz ál-
tal való késértéstöl, g melly ti ray
tatoc léssen az ti meg probálásto
kért, h mintha valami idegen do-
log esnéc ti raytatoc.
13 i Söt inkab hogy az Christus
sienuedésinec társai vadtoc, azon
örüllyetec, k hogy mikor az ö di-
tsösége meg ielenic, ackoris ör-
uendezuén vigadgyatoc.
14 l Ha sidalommal illetnec ti-
teket az Christus neueiért, bódo-
goc vadtoc, m mert mind az di
tsöségnec mind az Istennec lelke
ti raytatoc meg nyugosiic, ki a-
zokra nézue káromlattatic, ti re-
iátoc nézue pedig ditsöittetic.
15 n Senki azért ti közzületec úgy
ne sienuedgyen mint gyilkos,
vagy lopó, vagy gonosi téuö,
vagy más ember dolgában pra-
ctikáló.
16 Ha pedig úgy sienued mint
kereztyén, ne siégyenlye, söt in-
kább ditsöitse az Istent azért.
17 o Mert ideie hogy az itélet el
kezdessée az Istennec házán: hogj
ha pedig mi raytunc kezdetic e-
lösier, mint lésien azoknac végec
az kic nem engednec az Istennec
Euangeliománac.
18 p Es ha az igaz czac alig ma-
radhat meg, az Istentelen és bü-
nös ember holott maradhatnác
meg.
19 q Annac okaért az kic sienued
nec Istennec akarattyából, aián-
lyác (Istennec) mint hiw terem-
töiéknec az ö lelkeket, iót czele-
keduén.

V. Rész.

1 AZ a Egyházi siólgákat
kic ti köztetec vadnac, ké
rem énki ö vęlec éggyüt Egyhá-
zi siólga vagyoc, és az Christus
sienuedésinec bizonysága, és az
(vtólso napon) meg ielentendö
ditsöségnec társa.
2 Legeltessétec az Istennec se-
regét, melly az ti gonduiseléstec
alatt vagyon, gondot viseluén ar-
ról nem kénsieritésböl, hanem
örömest, nem kéuánuán éktele-

 nül

d. Harmadic erösség, közel vagyon min dennec vege, vgyan ott int vigyazasra, iozansagra, atyafiui sie- retre, gazdal kodasra, és az Istentöl vött sok bol valo safarko dasra.

e: Miuel hogy az Isten aián dokanac sa- farlasarol sio la, azért on- net álkolma- tosságot veuen az Egyhazi siolgakat inti, hogy az Isten igeiet igazan siollyac, hogy az Isten aián doka sierint seferkodgya nac az ö neue nec ditsösége re.

f: Esmet az ha borusagnac bekeseggel valo türesere inti öket.

g: Elsö oka ez intesnec mert Isten czac probal ez haborusag által.

h: Masodic, nem czac ti raytatoc eset ez.

i: Harmadic, Az Christus- nac tarsai va gyunc az sien uedesben.

k: Negyedic, ez haborusag nac vege di- tsöseg.

l: Otódic, Az Christus neue iert sidalmat sienuedni bo- dogság.

m: Hatodic. Az biuekneс siusságokrol az Isten lelke bizonysagot teszen az ö lel kokben.

n: Hetedic, az biueknem sien nednec mint gonoszoc.

o: Nyolczadic az Isten itele- tiuz ö hazan kezdetic.

p: Ezt azért mondgya hogy az bi- uec meg ne botrankoz za nac az hitetle neknec io sze- rencseiekben.

q: Itt vegezi az bekeseges türesröl valo tractalast ho lott megis inti öket hogy nezzenec az Isten akarat- tyára és kete- segbe ne essen nec, hanem ma gokat Isten- nec aianlyac.

a: Inti az Egy hazi siolga- kat hogy az ö tisztekben és hiuatalokban hiuen és nagy szergalmatos saggal iaria- nac, és intese- nec szep okait adgya.

nűl az nyereſéget,hanem kęſi indulattal.

3 Sem pedig ‘vgy mint wralkoduán az WRnac örökſégén, hanem ‘vgy, mint kic az Iſten ſeregénec cűkörei legyetec.

4 Es mikoron meg ielenendic amaz páſitoroknac feiedelme, el véſiitec az ditſöſégnec amaz fonnyadhatatlan koronáiát.

b: Az iffiakat inti az vénekhöz valo engedelmeſſegre.

5 b Haſonlatos képpen az iffiac engedelmeſec legyenec az véneknec, és mindnyáián egy máſnac engedelmeſec legyetec, c alázatoſſággal ékeſec legyetec belöl, mert az Iſten az keuélyeknec ellenec áll, az álázatoſoknac pedig adgya az ö kegyelmét.

c: Alazatoſſágra inti az iffiakat és intésenec ſzép okat adgya.

6 Alázzátoc meg azért magatokat az Iſtennec hatalmas keze alatt, hogy titeket álkolmatos idöben fel magaztallyon.

Pſal: 55.

7 Minden gondotokat ö reáia veſsétec, mert ö néki gondgya vagyon ti róllatoc.

d: Az ördög ellen valo igazan vigyazaſra int. miuel hogy az ördög gonoſz és kegyetlen ellenſeg.

8 d Iozanoc legyetec, vigyázzatoc, mert az ti ellenſégtec az ördög, mint az ordító oroſlán ſęllel iár, kereſuén kit el nyellyen.

9 Kinec ellene állyatoc erößsec léuén az hitben, e tuduán hogy az ti attyátokfiaitól kic ez világon vadnac, vgyan azon nyomoruſágoc töltetnec bę.

e: Azt akaria mondani hogi nem ozac nekic, hanem eleitöl fogua minden ſzenteknec ellenſege volt az ördög.

10 f Az minden kegyelemnec Iſtene pedig, ki hiut minket az ö öröcké való ditſöſégére az Ieſus Chriſtusban, titeket kic egy keueſſé meg nyomoritattatoc, á (mondoc) az Iſten tégyen tökélleteſecké, eröſsitſen meg, tegyen állandócká és álhatatoſocká.

f. Könyörög Iſtennec hogy öket eröſitſe meg, és az háborusagokban tartſa meg az igaz hitben és az tudomanyba

11 Ő néki ditſöſég és birodalom, mind örökön öröcké Amen.

12 Az Siluanus által, ki (az mint alîtom) ti néktec hiw atyátoc fia, keués beſiéddel irtam, intuén titeket és bizonyſágot téuén, hogy ez az Iſtennec igaz és valóſágos kegyelme, az melyben állotoc.

13 Köſiönt titeket az ti veletec éggyűt válaztatott Babyloniabéli anya ſient Egy haz, és az Marcus az én fiam.

14 Köſiöntſétec egy máſt, ſieretetböl való czókoláſſal, békeſég ti néktec mindnyáián kic az Chriſtus Ieſusban vadtoc, Amen.